

Riksteatret

Sesongen 1967/68

FLÅTEN

av KENT ANDERSSON

KENT ANDERSSON

Forfatteren da han spilte med i «Flotten».

Skuespiller ved Göteborg Stadsteater som også skriver. «Han våknet en morgen og var berømt» — denne klisjéen passer på hans tilfelle. *Forfatteren Kent Andersson* var berømt, den gruppen av skuespillere han samarbeidet med — og teatret var med ett slag i sentrum for en levende interesse fra alle hold. «Flotten» hadde hatt premiere. Den ble begivenheten i svensk teater som alle snakket om. «Flotten» spilte for fullsatt sal uke etter uke.

Den nye sesongen åpnet med gjestespill i Stockholm. Suksess og turné. I Lund klarte man å stuve inn 1100 mennesker i en sal med plass til 800. I Oslo lette anmelderne henrykt etter dekkende ord for alt det positive de fant på Flåten. «Briljant revy, et slags satirisk spill, musikk-lystspill, kabaret, samfunnskritisk scenekunst, collage» var noen av uttrykkene de brukte. Morgenbladets anmelder Olav Nordrå skrev slik: «Flåten er gjennomsaltet av underfundig humor, skremmende alvor og befriende og sviende samfunns satire. Over Flåten hvelver det seg en himmelklokke av poesi. Og i en slik scenisk evidens blir samfunnskritikk kunst.»

Kent Andersson fikk litteraturpris — 5000 svenske spenn — for «sin friske, poetiske levende innsats med stykket «Flotten», som peker fram mot en ny utvikling innen moderne teater med positive samfunnskritiske innslag».

Og selvfølgelig fikk han nytt tillitsvotum fra sin teater-sjef. Ved juletider hadde «Hemmet» premiere. Og på nytt jublet anmeldere og publikum om kapp.

Kent Andersson og hans skuespillergruppe tar utgangspunkt i forholdene øst for Kjölen.

«Innholdet gjelder like meget her som i broderlandet, ja, kanskje enda mer her. Alle de emner vi er hardt og intenst opptatt av i vårt fjellharde land får sin forløsning i «Flåten» — intoleranse, voldfilosofi, fredspolitikk, U-hjelp, hvordan-ville-du-like-at-din-datter..., folkepensjon», skrev August Mauritzen i Morgenavisen, Bergen.

Vi har følt det samme. Derfor seiler nå «Flåten» på Riksteatret under norsk flagg.

Den første Flåten som drev over scenen — «Flotten» på Göteborgs Stadsteaters Studioscene — var resultatet av 3 måneders intenst gruppearbeid. Forestillingen ble et viktig innlegg i argumentasjonen for gruppeteatervirksomhet, — ja, det ble snakket om «Flotten» som en skjellsettende begivenhet i moderne svensk teaterhistorie. I Gøteborg var forestillingen et forsøk — et forsøk som gikk ut på å gi en forfatter, en instruktør, en dekoratør og noen skuespillere frie tøyler til å utforme et scenisk spill.

Det gikk således til at gruppen samlet seg om en idé av Kent Andersson (som også var med i gruppen som skuespiller), — en idé som i løpet av de første prøveukene ble utviklet til et tekstunderlag. Med andre ord: gruppen improviserte — først over idéen, så over tekstunderlaget — til forestillingen hadde fått en form som alle var fornøyd med.

Gruppeteater er både en organisasjonsform og en arbeidsmetode. Teaterhistorien kan oppvise en mengde eksempler på gruppe-organisasjonen uten gruppemetoden — og omvendt. Sjeldnere begge deler på en gang. I Gøteborg ble gruppeteatret realisert ved at den store organisasjonen — Stadsteatern — ga en flokk av sine ansatte anledning til å benytte den særegne arbeidsmetoden.

Selvfølgelig er alt teater gruppearbeid i større eller mindre grad, men som regel er flere faktorer gitt før selve gruppen — ensemblet — trer i samlet aksjon.

Et gruppeteater-arbeid kan aldri kopieres. Men en forestilling som er bygget opp av en gruppe kan gjenskapes på et nytt grunnlag. Og dette grunnlaget må simpelthen bestå i at man stiller seg fritt til originalen. En form for gruppeteater kan da oppstå i overføringen fra den opprinnelige forestilling — tillempingen av den til egne forhold, egne muligheter. Dersom dette lykkes vil elementet av gruppeteater kunne bevares også i den nye oppsetning.

Vi håper å ha oppnådd noe slikt ved å ha ført «Flotten» innenfor den norske tremilsgrense.

Janken Varden.

FLÅTEN

Harry	Odd Remen
Freddy	Per Arnø
Jonny	Thor Inge Kristiansen
Mary	Ingrid Valvik
Lilly	Synnøve Strigen
Den fremmede	Noralv Teigen
Musikere	Odd Sandnæs, Carl Magnus Neumann
Turnéleder	Per Arnø
Inspisient	Manfred Roald

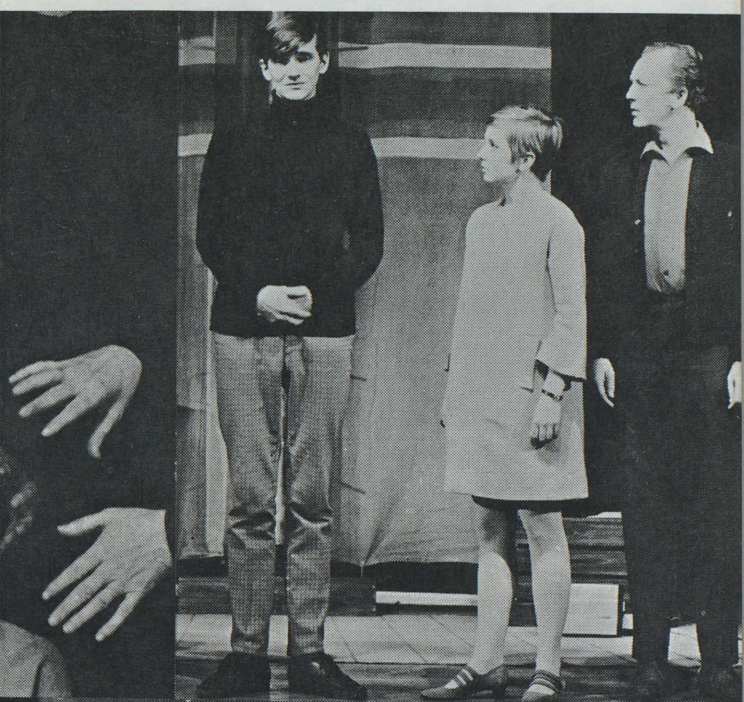
Fra prøvene, øverst f.v.: Synnøve Strigen, Per Arnø, Thor Inge Kristiansen, Odd Remen. Nedenfor: Odd Sandnæs og Carl Magnus Neumann

— *et spill av Kent Andersson*

Originaltittel	<i>Flotten</i>
Oversettelse	<i>Willy Kastborg</i>
Instruksjon	<i>Janken Varden</i>
Koreografi	<i>Randi Baalsrud</i>
Dekorasjon	<i>Dag Frogner</i>
Kostymer	<i>Ragnhild Engebret</i>
Musikk	<i>Thomas Fehling, Hans Løfman, Alf Hamble</i>
Teaterfotograf	<i>Jan Schwarzott</i>

*ge Kristiansen og Ingrid Valvik. Per Arnø, Ingrid Valvik og
ann. Synnøve Strigen, Thor Inge Kristiansen og Noralv Teigen.*

Vi driver med fem knop

Vi driver med fem knop frem imot lykksalighetens Ø!

Lykksalighetens Ø, er den kanhende representert ved den solfylte øya i Middelhavet der så mange vinterbleke nordmenn samler sunnhet og brunfarge? Lykksalige norske velferdsstat som byr sine innvånere en slik levestandard! Se hva vi kan tillate oss å bruke årlig (i kroner): Feriereiser til utlandet — 700 mill. Avskrivning og utgifter på privatbiler — 1800 mill. Alkoholholdige drikker — 1600 mill. Julefeiring — 450 mill. Importert kosmetikk — 65 mill. Vi røyker årlig opp 4000 tonn tobakk, 3,3 milliarder sigarettpapirer, 117 tonn sigarer og 1,6 milliarder sigaretter. (Av snus og skrå bruker vi lite, bare 493 tonn.) At det er viktig å få solgt disse velsignelsesrike produktene vet vi jo, så vi bruker 1000 mill. til reklame i året. Og ingen må true denne vår lykksalighet, derfor betaler vi gladelig 2300 mill. til et sterkt forsvar.

Ingen skyggesider? Nåja, rett nok har vi en befolkningsgruppe — ca. 20 % — som lever i sosialt underkonsum. Men gamle og handikappede, og avvikende barn som venter i årevis på spesialundervisning — de har liten status og makt i samfunnet og deres stemmesedler teller lite i urnene. Og det gustne ansiktet til en som lever i en dryppende kjellerleilighet skal jo ikke eksponeres på våre turistbrosjyrer og reklameplakater. Så alt i alt vekker denne gruppen liten bekymring.

Dessuten lever vår «20 %-gruppe» i den rene velstand sammenliknet med de fleste i u-landene, svært mange der har en årlig inntekt på under 700 kroner. I vår verden dør 30 mill. mennesker i året av sult. Antallet øker.

De 25 % av jordens befolkning vi tilhører forbruker 75 % av den totale vare- og tjenestemengde (målt i pengeverdi). Det er trist at folk skal lide nød. Men den lille aggen i vår samvittighet sletter vi elegant ut ved å bevilge 150 mill. pr. år til u-hjelp. Det kan bli mange fine tønner til boliger for våre mørkhudede brødre. Så får vi sove rolig på velferds Madrassen. Noen forteller oss at vi — de industrialiserte land — utbytter de fattige land for det mangedobbelte av det vi yter til u-hjelp. Ja, men hva så? Det er jo grunnlaget for ... for ... for hele vår ... For å si det med Freddy: — Det er her vi mister tråden!

Har vi for alltid mistet tråden? Eller ...?

Ovenstående bygger på tallmateriale vi har fått fra statistikksejeren i Oslo, Sigurd Mortensen.

Øverst: Synnøve Strigen og Noralv Teigen.

Nedenfor: Thor Inge Kristiansen og Noralv Teigen.

- Hvordan fa'n vet du at vi driver i riktig retning?
- En del instrumenter sier oss det ...
- Men kan vi stole på dem da?
- Bare mistanken om det motsatte er redselsfull!
-
- Horisonten utvider seg!
- Men om den utvider seg i den ene retning så skrumper den vel i den andre — rent logisk?
- Det er jo bare å gå fra det ene tomrommet til det andre.
-
- Hvem er det egentlig du vil ramme?
- Alle som har sviktet idealene ...
- Men vi som ikke har noen idealer da?
- Hva skal vi gjøre?
-
- Dumhet? Er jeg dum?
- Nemlig.
- Javel. Gjør noe med det da!
-
- Hvorfor skal vi alltid gå til ytterligheter?
- Hvorfor kan vi aldri gå til inderligheter?
- Hvorfor kan man ikke få ta seg vann over hodet?
-
- Jeg må innrømme at vi startet denne reisen med de beste forutsetninger, med de beste forhåpninger. Med visjonen av ... visjonen av ...
- Det er her vi bestandig mister tråden!
-
- Hvis et forslag, når det er gjennomført, viser seg mindre godt, da taler vi om brustne illusjoner og sviktende idealer.
- Men spør oss for all del ikke hvilke idealer som er sviktet.
- Det vet vi ikke!
-
- Frihet, det er ikke noen jævla skiftenøkkel nei!
-
- Vi tror alle at vi har fått et ansikt som er vårt. Som en plakat som sier: «Dette er jeg! Bakenfor dette finnes jeg!»
-
- Se, de bygger der borte på åsen et nytt hus i stedet for det som ble revet! Der, min sønn, der skal alt bli skjenket deg: Troen, Alteret, Sverdet og Pengesekken og hele Det Frie Næringslivet!
-
- Sa din samvittighet det?
- Ja.
- Hva mener du selv da?
- Jeg mener selvfølgelig det samme. Ellers var det jo ingen *god* samvittighet.